

**Širenje Cochranea: Strateški plan
Hrvatskog ogranka Talijanskog Cochrane centra**

prosinac 2012. - prosinac 2016.

Osnovne informacije i poslovni plan

Pripremila: Dr. sc. Irena Zakarija-Grković, su –voditelj hrvatskog ogranka talijanskog Cochrane centra

Suradnici: Dr Roberto D'Amico, direktor talijanskog Cochrane centra
Dr Peter Tugwell, direktor Centra za globalno zdravlje, Sveučilište u Ottawi
Mary Ellen Schaafsma, Izvršni direktor, kanadskog Cochrane centra
Dr Žarko Alfirević, Urednik, Cochrane kolaboracije
Dr Dario Sambunjak, su–voditelj hrvatskog ogranka talijanskog Cochrane centra

Datum: 26. rujna 2012.

Cilj:

Cilj ovog dokumenta je određivanje prioriteta i budućih aktivnosti Hrvatskog ogranka Talijanskog Cochrane centra (HOTCC) za razdoblje od prosinca 2012 do prosinca 2016.

Osnovne informacije:

Hrvatski ogranak Talijanskog Cochrane centra je službeno osnovan 8. prosinca 2008. kao jedan od odjela Hrvatskog centra za globalno zdravlje (HCGZ) kojeg je osnovao Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu 14. veljače 2008.

Glavni cilj HCGZ-a je da provodi interdisciplinarna znanstvena istraživanja u području biomedicine i zdravstva. HCGZ ima direktora i Upravni odbor koji uključuje voditelje pojedinih odjela, dekana Medicinskog fakulteta (po funkciji) te prodekana za znanost (po funkciji). Svaki odjel funkcionira kao zasebna jedinica sa svojim voditeljem/ima koji je izravno odgovoran Direktor HCGZ-a.

Prvi voditelj HOTCC-a je bila doc. dr. sc. Livia Puljak koja je uspješno postavila temelje HOTCC-a u suradnji s prof. dr. sc. Alessandrom Liberatijem, bivšim direktorom Talijanskog Cochrane centra i prof. dr. sc. Peterom Tugwellom, direktorom Centra za globalno zdravlje na Institutu za populacijsko zdravlje u Ottawi, Kanada te uz podršku profesora Ane i Matka Marušića, osnivača Croatian Medical Journala. 2009. godine je mjesto direktora preuzeo doc. dr. sc. Dario Sambunjak kojemu se u travnju 2012. pridružila dr. sc. Irena Zakarija-Grković kao su-voditeljica HOTCC-a.

Dosadašnji **ciljevi** HOTCC-a su bili:

1. Pružanje informacija o Cochrane kolaboraciji i sudjelovanje u međunarodnim aktivnostima koje organizira Cochrane kolaboracija;
2. Izobrazba i stvaranje kapaciteta za izradu i obnovu visokokvalitetnih Cochrane

- sustavnih pregleda;
3. Pružanje usluga na materinjem jeziku: npr. izobrazba na hrvatskom jeziku, prijevod sažetaka sustavnih pregleda na hrvatski, vađenje podataka iz radova napisanih na hrvatskom jeziku za Cochrane sustavne preglede te ručno pretraživanje hrvatskih znanstvenih časopisa koji nisu indeksirani u međunarodnim bibliografskim bazama podataka;
 4. Olakšavanje prijenosa znanja o visokokvalitetnim zdravstvenim dokazima putem formalnih i neformalnih partnerstava s relevantnim interesnim skupinama uključujući omogućavanje izobrazbe o kritičkom vrednovanju i upotrebi sustavnih pregleda za znanstvenike, političare, liječnike i pacijente u jugoistočnim europskim zemljama; te
 5. Promicanje pristupa Cochrane knjižnici i korištenje Cochrane sustavnih pregleda

Tijekom prvog četverogodišnjeg razdoblja (**2008.-2012.**) HOTCC je nastojao ostvariti ciljeve kroz slijedeće aktivnosti:

Cilj 1: Pružanje informacija o Cochrane kolaboraciji i sudjelovanje u međunarodnim aktivnostima koje organizira Cochrane kolaboracija

- Održavanje godišnjih Cochrane Simpozija od 2009. godine na kojima su sudjelovali ugledni inozemni i domaći predavači s ciljem pružanja informacija o Cochrane kolaboraciji (CC);
- Tiskanje informativnih letaka o radu CC i HOTCC;
- Objavljivanje sažetaka sustavnih pregleda u Liječničkim novinama i Vjesniku dentalne medicine;
- Suradnja s poslijediplomskim studijem Sveučilišta u Splitu koja je za rezultat omogućila poslijediplomskim studentima da bez naknade sudjeluju na Hrvatskim Cochrane simpozijima;
- Aktivno sudjelovanje u godišnjim međunarodnim Cochrane kolokvijima / znanstvenim sastancima (Freiburg 2008, Keystone 2010, Madrid 2011) i Polugodišnjem sastanku (Mid-Year Meeting) / poslovni sastanak (Split 2010, Pariz 2012);
- Izlaganje na različitim lokalnim i regionalnim znanstvenim i liječničkim sastancima o CC i HOTCC;
- Ugošćavanje međunarodnih aktivnosti CC kao što je polugodišnji sastanak u travnju 2011. godine;
- Prezentacija na Festivalu znanosti u Splitu, godišnjoj manifestaciji čiji je cilj približavanje znanosti široj javnosti, na temu „U potrazi za dokazima“;
- Sudjelovanje na godišnjem talijanskom Cochrane Simpoziju (Napulj 2008., Rim 2011.);
- Sudjelovanje na Continental European Cochrane Entities Meeting (Milano 2008., Perugia 2010.)

Cilj 2: Izobrazba i stvaranje kapaciteta za izradu i obnovu visokokvalitetnih Cochrane sustavnih pregleda

- Održavanje godišnjih Cochrane Simpozija od 2009. godine uz sudjelovanje uglednih inozemnih i domaćih predavača s ciljem pronalaženja i izobrazbe budućih autora sustavnih preglednih članaka;
- Prvi put u Hrvatskoj, u suradnji s Poslijediplomskim studijem se pruža mogućnost izrade doktorske radnje na temu sustavnog preglednog članka;

- Pomoć s uvođenjem poslijediplomskog studijskog programa Medicina utemeljena na dokazima i specijalističkog diplomskog studija Pronalaženje i korištenje dokaza u medicini na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Splitu;
- Online tečaj za Cochrane autore na hrvatskom pod nazivom Osnove Cochrane sustavnih pregleda koji je Hrvatska liječnička komora priznala kao oblik trajne medicinske izobrazbe;
- Suradnja sa Centrom za globalno zdravlje pri Sveučilištu u Ottawi na kojem su direktori HOTCC prošli obuku pod pokroviteljstvom Dr. Petera Tugwella;
- Pružanje financijske podrške Cochrane autorima za obuku za pisanje Cochrane sustavnih pregleda ukoliko ta mogućnost nije dostupna u Hrvatskoj;
- Pisanje i objava Cochrane sustavnog pregleda: od rujna 2012. je u Cochrane knjižnici objavljeno šest protokola i jedan sustavni pregled hrvatskih autora uz pomoć HOTCC-a; nekoliko novih naslova koje su predložili hrvatski autori su prihvaćeni i priprema protokola je u tijeku (v. prilog).

Cilj 3: Pružanje usluga na materinjem jeziku

- Nuđenje online tečaja na hrvatskom jeziku pod nazivom Osnove Cochrane sustavnih pregleda;
- Objava članaka o Cochrane kolaboraciji u hrvatskim znanstvenim časopisima*;
- Postavljanje mrežnih stranica na hrvatskom o HOTCC i CC
- Vađenje podataka iz hrvatskih radova za Cochrane sustavne preglede.

Cilj 4: Olakšavanje prijenosa znanja

- Objavljivanje članaka o Cochrane kolaboraciji u hrvatskim znanstvenim časopisima*;
- Uspostavljanje suradnje s Hrvatskom agencijom za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu;
- Uspostavljanje suradnje s korisničkom skupinom 'Sve za nju!', grupa za potporu ženama oboljelima od raka dojke;
- Objavljivanje sažetaka sustavnih pregleda u Liječničkim novinama i Vjesniku dentalne medicine;
- Suradnja s Hrvatskim društvom za prevenciju moždanog udara pod pokroviteljstvom akademkinje Vide Demarin;

Cilj 5: Promicanje pristupa Cochrane knjižnici i korištenje Cochrane sustavnih pregleda

- Pomoć s uvođenjem poslijediplomskog studijskog programa Medicina utemeljena na dokazima i specijalističkog diplomskog studija Pronalaženje i korištenje dokaza u medicini na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Splitu;
- Održavanje godišnjih Cochrane simpozija od 2009. godine uz sudjelovanje uglednih inozemnih i domaćih predavača s ciljem pružanja informacija o Cochrane kolaboraciji i Cochrane knjižnici;
- Suradnja s Hrvatskim ministarstvom zdravstva s ciljem pružanja besplatnog pristupa Cochrane knjižnici za sve zdravstvene institucije (medicinske fakultete, bolnice...);
- Objavljivanje sažetaka Cochrane sustavnih pregleda u Liječničkim novinama i Vjesniku dentalne medicine;
- Suradnja s Poslijediplomskim studijem Sveučilišta u Splitu čiji je rezultat potpora studentima poslijediplomskih studija da besplatno sudjeluju na Hrvatskim Cochrane simpozijima;
- Izlaganja na raznim lokalnim i regionalnim znanstvenim/medicinskim skupovima o Cochrane kolaboraciji i HOTCC;

- Izlaganje na temu „U potrazi za dokazima“ na Festivalu znanosti u Splitu, godišnjoj manifestaciji čiji je cilj približavanje znanosti široj javnosti;

Prijedlog planova za budućnost HOTCC-a:

1. Cilj

- a) Vizija:** Hrvatsko društvo u kojem donositelji odluka u zdravstvu razumiju važnost korištenja Cochrane sustavnih pregleda u donošenju informiranih odluka i u kojem pacijenti i korisnici zdravstvenih usluga imaju pristup kvalitetnim informacijama o zdravstvenim intervencijama utemeljenim na dokazima.
- b) Misija:** Promicati korištenje i dostupnost Cochrane sustavnih pregleda u Hrvatskoj. Podržati i ponuditi visoko-kvalitetnu obuku onima koji su zainteresirani za korištenje i izradu Cochrane sustavnih pregleda.

2. Struktura i upravljanje HOTCC-a

a) Prostor

Protekle četiri godine HOTCC djeluje pri Hrvatskom centru za globalno zdravlje (HCGZ) na Medicinskom fakultetu pri Sveučilištu u Splitu (v. dio Osnovne informacije). Trenutno osoblje HCGZ-a dijeli jednu prostoriju. S nedavnim službenim otvorenjem novog krila zgrade Medicinskog fakulteta (rujan 2012.) nadamo se da će HCGZ te time i HOTCC dobiti veći prostor na korištenje koji će uključivati skladišni prostor te prostor za izlaganje Cochrane promotivnih sadržaja.

b) Osoblje

Uloga	Ime	Sati/tjedan	Izvor financiranja
Su-voditelj	Irena Zakarija-Grković	20	Volonter
Su-voditelj	Dario Sambunjak	5	Volonter
Posrednik za prijenos znanja (Knowledge broker)	Livia Puljak	5	Volonter
Administrator	Dalibora Behmen	8	Medicinski fakultet u Splitu
Koordinator pretraživanja (kliničkih pokusa)	Ana Utrobičić	5	kao gore
IT stručnjak	Davor Lukšić	5	kao gore

Prestižna uloga voditelja/su-voditelja HOTCC-a uključuje brojne odgovornosti:

- koordinaciju i nadzor rada Ogranka što uključuje podršku i nadzor osoblja
- organiziranje i vođenje mjesečnih sastanaka Ogranka
- planiranje, nadzor i održavanje godišnjih simpozija
- pripremanje i ažuriranje sadržaja mrežnih stranica ogranka
- nadzor izrade i pisanje za Glasnik Ogranka (izlazi dva puta godišnje)
- nadzor izrade i pisanje edukacijskih materijala na hrvatskom jeziku
- organiziranje i provođenje redovnih sastanaka Cochrane osoblja i suradnika
- predstavljanje i promoviranje Ogranka i Cochrane kolaboracije na lokalnim, državnim i međunarodnim sastancima
- predstavljanje i promoviranje Ogranka i Cochrane kolaboracije u medijima
- sudjelovanje na Polugodišnjim sastancima i uključivanje u razne međunarodne aktivnosti Cochrane kolaboracije
- prisustvovanje i izlaganje na Cochrane kolokvijima
- pomoć i podrška autorima sustavnih pregleda, urednicima, osobama koje ručno pretražuju literaturu te svima koji doprinose Cochrane kolaboraciji
- provođenje Cochrane sustavnih pregleda
- surađivanje i održavanje redovnog kontakta s Talijanskim Cochrane centrom
- osigurati da je politika Ogranka u skladu s vizijom i misijom Cochrane kolaboracije
- razvoj strateškog plana i radnih dokumenata relevantnih za HOTCC
- pisanje godišnjih izvješća om HOTCC aktivnostima

Uz postojeće osoblje, potreban je koordinator za obuku koji bi povećao raspon mogućnosti obuke dostupne Cochrane suradnicima. Trenutno se na godišnjem simpoziju nude različite radionice uz povremene radionice na drugim nacionalnim i regionalnim konferencijama. U budućnosti bi se trebale organizirati redovne radionice za različite razine stručnosti, od osnovnih do naprednih, u direktnom obliku ili u obliku webinaru. Ovo bi moglo predstavljati potencijalni izvor prihoda za Ogranak. Trebaju se organizirati tečajevi za izobrazbu stručnjaka za izobrazbu / vršitelja izobrazbe (train-the-trainer) koji bi onda mogli promovirati ciljeve Cochrane kolaboracije u svom dijelu zemlje.

Ubuduće, s povećanjem HOTCC aktivnosti, studenti s Medicinskog fakulteta u Splitu bi se mogli regrutirati ili zaposliti tokom akademske godine i tokom ljeta (ukoliko bi bilo sredstava) da pomognu osoblju HOTCC-a preuzimajući zadatke kako bi smanjili njihovo radno opterećenje. Ovo bi pružilo mogućnost studentima da se upoznaju s principima i praksom Cochrane kolaboracije.

Čitavo osoblje podnosi izvješće (su)voditelju. Voditelj je odgovoran direktoru HCGZ-a, međunarodnoj upravljačkoj skupini Cochrane kolaboracije i sponzorima Ogranka.

c) Savjetodavni odbor

Savjetodavni odbor je vanjski savjetnik Cochrane entiteta. Članstvo u savjetodavnom odboru omogućuje propagiranje i vezu s članovima u zdravstvenoj skrbi, politici i istraživačkoj zajednici u zemlji i pomaže HOTCC-u da svojim radom odgovara njihovim potrebama. Uloga savjetodavnog odbora je da pruži objektivno viđenje vanjskog korisnika o aktivnostima i postignućima HOTCC-a. Oni savjetuju o ključnim strateškim točkama koje predlaže voditelj.

Savjetodavni odbor nema pravnih ni financijskih odgovornosti te time ni prava u donošenju odluka. Odbor putem (su)voditelja pruža savjete Upravljačkoj skupini (Steering Group) Cochrane kolaboracije te neizravno interesnim skupinama HOTCC-a.

Članovi savjetodavnog odbora bi trebali uključivati predstavnike iz svake od niže navedenih društvenih zajednica u Hrvatskoj:

- znanstvenik/profesor
- pacijent/skrbnik
- pružatelj zdravstvenih usluga
- političar/donositelj političkih odluka
- financijer istraživanja u zdravstvu
- privatni sektor (nevezan za zdravstvo kao npr. filantropija , gospodarstvo itd.)

Ovakav sastav osigurava da se viđenja i potrebe krajnjih korisnika Cochrane dokaza odražavaju u našim strateškim odlukama.

Trenutno se Savjetodavni odbor sastoji od pet članova: Matko Marušić (znanstvenik/profesor), Ana Marušić (znanstvenik/profesor), Igor Rudan (znanstvenik/profesor), Mirjana Huić (donositelj političkih odluka) i Davor Štimac (pružatelj zdravstvenih usluga). Savjetodavno tijelo se sastaje po potrebi.

U budućnosti je potrebno u Savjetodavni odbor uključiti članove iz zajednica pacijenata/skrbnika, financijera istraživanja u zdravstvu i privatnog sektora. Također trebamo težiti geografskoj i spolnoj raznolikosti. Svaki novi član Savjetodavnog odbora će trebati poštovati Sporazum o suradnji za Savjetodavni odbor (u prilogu). Nominirat će se predsjednik. Savjetodavni odbor bi se trebao osobno sastajati jednom godišnje te putem telekonferencija prema potrebi. HOTCC će pokriti razuman iznos troškova za sastanak koji će se održati za vrijeme godišnjeg Hrvatskog Cochrane simpozija.

d) Partneri

Partneri su korisnici Cochrane dokaza na organizacijskoj razini. Oni uključuju udruge zdravstvenih profesionalaca, institucije za zdravstvena istraživanja te udruge pacijenata. Partneri su ključan segment za ostvarenje misije Cochrane kolaboracije da promiče donošenje odluka utemeljenih na dokazima. Kroz aktivna partnerstva i aktivnosti prijenosa znanja, zajedno

s partnerima radimo na podizanju svijesti, razumijevanju i korištenju Cochrane sustavnih pregleda kod njihovih članova. Partneri su jedna od interesnih skupina ("stakeholder group") Ogranka.

HOTCC je do sada surađivao sa slijedećim organizacijama u zdravstvu: Agencija za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu, Društvo za prevenciju moždanog udara, Hrvatski liječnička komora te Hrvatska komora dentalne medicine.

U budućnosti ćemo raditi na povećanju broja partnerskih organizacija sustavno pristupajući svim udrugama zdravstvenih profesionalaca, institucijama za zdravstvena istraživanja te udrugama pacijenata te pozivajući ih da postanu dio Hrvatske Cochrane mreže. Aktivnije uključivanje pacijenata u aktivnosti HOTCC-a je prioritet.

e) Sponzori

Bez podrške sponzora bi bilo nemoguće provoditi temeljne aktivnosti i ciljeve HOTCC-a.

Branko i Camillia Mamić koji su srdačno ugostili (su)voditelje HOTCC-a te profesor Peter Tugwell, direktor Centra za globalno zdravlje pri Sveučilištu u Ottawi, koji je financirao edukacijske posjete HOTCC (su)voditelja Kanadskom Cochrane centru su bili nezamjenjivi u procesu osnivanja i rasta HOTCC-a.

Ostali sponzori trenutno uključuju Medicinski fakultet u Splitu koji pruža temeljnu financijsku podršku HOTCC-u, Grad Split, Splitsko-dalmatinsku županiju te Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta koji pružaju povremenu financijsku podršku za pojedine aktivnosti. Financiranje je u prvom redu usmjereno na organizaciju i održavanje godišnjeg Simpozija.

Osoblje zaposleno na Medicinskom fakultetu u Splitu ima određen fond sati za rad na HOTCC aktivnostima: administrator 8 sati te knjižničarka/koordinatorica pretraživanja i IT stručnjak po 5 sati. Uredski prostor i potrepštine osiguravaju Medicinski fakultet i Hrvatski centar za globalno zdravlje.

U budućnosti, s povećanjem aktivnosti ogranka, bit će potrebno osigurati više administratorovog vremena za rad na aktivnostima HOTCC-a. Postoji mogućnost potrebe za administratorom na puno radno vrijeme.

Dugoročno osiguranje sredstava je potrebno kako bi se osigurala budućnost HOTCC. Potrebno je tražiti financiranje iz drugih izvora kako bi se unaprijedio rad Ogranka.

f) Interesne skupine

Interesne skupine su pojedinci/organizacije koji imaju određenu ulogu u promociji HOTCC-a. Sastoje se od partnera, predstavnika na lokacijama i osoblja uredničkih skupina za sustavne

preglede. Zajedno sačinjavaju Hrvatsku Cochrane mrežu (HCM). Trenutno ne postoji entitet interesnih skupina u HOTCC-u kao ni uredničke skupine za sustavne preglede. U budućnosti ćemo nastojati okupiti predstavnike interesnih skupina na Hrvatskom Cochrane simpoziju.

g) Predstavnici na lokacijama

Predstavnici na lokacijama su pojedinci koji poznaju principe Cochranea te pružaju podršku Cochrane aktivnostima diljem Hrvatske. Oni zastupaju i promiču Cochrane u svojoj regiji te pomažu u pružanju mogućnosti izobrazbe osobama zainteresiranim za izradu Cochrane sustavnih pregleda i učenje o Cochrane kolaboraciji, sustavnim pregledima i Cochrane knjižnici. Oni se mogu također u suradnji s HOTCC-om prijaviti za financiranje Cochrane aktivnosti.

Trenutno su aktivna četiri predstavnika na lokacijama: Goran Mijalica- KBC Split, Miljenko Franić – KB Dubrava u Zagrebu, Dragan Korolija-Marinić – KB Rebro i Tina Poklepović- Split. Predstavnici na lokacijama su na razne načine u prošlosti doprinikli radu HOTCC-a.

U budućnosti kada se budu imenovali novi predstavnici na lokacijama trebamo težiti geografskoj i spolnoj zastupljenosti. Uz odabir predstavnika iz najvažnijih bolnica, potrebno je tražiti predstavnike s preostala tri sveučilišta u Hrvatskoj te iz regionalnih zdravstvenih zakonodavnih tijela. HOTCC će pružiti podršku i obuku za predstavnike te ih pozvati na godišnji susret predstavnika interesnih skupina na Hrvatskom Cochrane simpoziju.

3. Ciljevi i aktivnosti

Osnovna uloga HOTCC-a je da podrži suradnike Cochrane kolaboracije unutar našeg jezičnog područja (regija bivše Jugoslavije).

Ažurirane temeljne funkcije / ciljevi (na osnovu novih ključnih pokazatelja) našeg Ogranka su:

1. Promicati i predstavljati Cochrane kolaboraciju.
2. Služiti kao izvor informacija o Cochrane kolaboraciji.
3. Omogućiti ili olakšati obuku i podršku autorima sustavnih pregleda, urednicima, osobama koje ručno pretražuju literaturu i drugim suradnicima Cochrane kolaboracije.
4. Podržati regionalne uredničke baze Skupina za sustavne preglede, metode i područja:
 - pomaganjem u traženju izvora financiranja;
 - posredovanjem u konfliktnim situacijama među entitetima ili među pojedincima i entitetima.
5. Doprinijeti poboljšanju kvalitete Cochrane sustavnih pregleda izradom, promicanjem ili podržavanjem metodoloških istraživanja.
6. Promicati pristup *Cochrane knjižnici* za zdravstvene profesionalce, pacijente i druge.
7. Ručno pretraživati znanstvene časopise iz područja zdravstva napisane na hrvatskom i rezultate podnijeti trial bazi podataka Cochrane kolaboracije.

Ovi ciljevi će se ostvarivati kroz slijedeće **aktivnosti**:

Cilj 1: Promicati i predstavljati Cochrane kolaboraciju.

Aktivnost 1.1. Održati prezentacije o Cochrane kolaboraciji i Cochrane sustavnim pregledima interesnim skupinama

- Definirati interesne skupine HOTCC-a / oformiti Croatian Cochrane Network
- Sistematično pristupiti / uspostaviti suradnju s interesnim skupinama (partneri, predstavnici na lokaciji)
- Organizirati godišnje sastanke s interesnim skupinama na Hrvatskom Cochrane simpoziju
- Pripremiti obrazac prezentacija o Cochrane kolaboraciji na Hrvatskom jeziku
- Pripremiti obrazac prezentacija o Cochrane sustavnim pregledima na Hrvatskom jeziku
- Informirati interesne skupine kroz distribuciju polugodišnjeg glasnika

Aktivnost 1.2. Razviti partnerstva s ključnim organizacijama u regiji s ciljem promicanja Cochrane kolaboracije i Cochrane sustavnih pregleda

- Sastaviti listu potencijalnih partnera u Hrvatskoj, npr. listu udruženja zdravstvenih profesionalaca, udruženja znanstvenika iz područja zdravstva i udruge pacijenata
- Sustavno pristupiti / uspostaviti suradnju s partnerima prema Sporazumu o suradnji izrađenom prema uzoru na „Organisation Terms of Reference“ Cochrane kolaboracije
- Težiti uključivanju udruga pacijenata i samih pacijenata/korisnika u aktivnosti HOTCC-a kroz pozivanje na godišnji sastanak interesnih skupina
- Uspostaviti Cochrane mrežu korisnika/pacijenata (Cochrane Consumer Network) u Hrvatskoj s ciljem osposobljavanja korisnika da sudjeluju u izradi i korištenju sustavnih pregleda Cochrane knjižnice.
- Omogućiti izobrazbu za članove Hrvatske Cochrane mreže korisnika koja će uključivati opće informacije o procesu izrade sustavnih pregleda, donošenje odluka utemeljeno na dokazima, izobrazbu za recenziranje, korištenje sustavnih pregleda i određivanje prioriteta.
- Podržati korisnike koji su uključeni u Cochrane aktivnosti da prisustvuju na relevantnim sastancima pružajući im financijsku podršku ukoliko to dopuste sredstva.

Aktivnost 1.3. Sudjelovati kao predstavnik Cochrane kolaboracije u ključnim strateškim vanjskim odborima.

- Dario Sambunjak će nastaviti služiti kao član Agencije za lijekove Hrvatskog instituta za zdravstveno osiguranje.
- Irena Zakarija-Grković će nastaviti služiti kao član Nacionalnog povjerenstva za promicanje dojenja pri hrvatskom Ministarstvu Zdravlja te kao član nacionalnog odbora inicijative Rodilište – prijatelj djece za UNICEF u Hrvatskoj.

Aktivnost 1.4. Izraditi i diseminirati novosti o relevantnim Cochrane sustavnim pregledima za medije

- Sastaviti listu medijskih kontakata /novinara koji izvještavaju o znanstvenim temama.
- Poslati prevedene sažetke na jednostavnom jeziku Cochrane sustavnih pregleda medijima, posebice sažetke koje sustavnih pregleda hrvatskih autora.
- Nastaviti objavljivati sažetke Cochrane sustavnih pregleda u Liječničkim novinama i Vjesniku dentalne medicine

Aktivnost 1.5. Izlagati na ključnim konferencijama u zemljama za koje je Ogranak referentni Cochrane entitet o Cochrane kolaboraciji.

- Sastaviti listu konferencija / sastanaka u regiji; godišnje ih ažurirati
- Postaviti štand na konferencijama na kojima će se izlagati *Cochrane knjižnica* (na prijenosnom računalu), newsletteri, lista za osobe koje se žele uključiti u rad CC, flyeri, promotivni darovi (kemijske, post-its, turpijice za nokte...), prevedene sažetke sustavnih pregleda vezanih za temu konferencije

Cilj 2: Omogućiti ili olakšati obuku i podršku autorima sustavnih pregleda, urednicima, osobama koje ručno pretražuju literaturu i drugim suradnicima Cochrane kolaboracije.

Aktivnost 2.1. Ažurirati mrežne stranice i pratiti korištenje.

- Prijevod odabranih Cochrane resursa
- Ažuriranje sadržaja mrežnih stranica dva puta godišnje
- Praćenje korištenja
- Objavljivanje prevedenih sažetaka na HOTCC mrežnim stranicama
- Objaviti na HOTCC mrežnim stranicama 50 Cochrane sustavnih pregleda kojima se najčešće pristupa
- Objaviti Glasnike na HOTCC mrežnim stranicama

Aktivnost 2.2. Implementirati marketinški i komunikacijski plan Cochrane kolaboracije u zemljama za koje je Ogranak referentni Cochrane entitet.

- potrebno definirati nakon što bude izrađen marketinški i komunikacijski plan Cochrane kolaboracije.

Aktivnost 2.3. Diseminacija interne i eksterne komunikacije s ciljem pružanja informacija o Cochrane kolaboraciji.

- Mjesečni sastanci HOTCC osoblja uz vođenje zapisnika i njihovo slanje Upravnom odboru HCGZ-a
- Izrada i distribucija Glasnika (dva puta godišnje) svim Cochrane suradnicima (uključujući autore, članove savjetodavnog odbora, interesne skupine, sponzore i medije)
- Izrada i objava Cochrane rubrike u glasilima hrvatskih zdravstvenih profesionalaca
- Kreiranje i diseminacija informacija koje naglašavaju nove i ažurirane sustavne preglede putem elektroničkih glasila i uz pomoć partnera.

Cilj 3: Omogućiti ili olakšati obuku i podršku autorima sustavnih pregleda, urednicima, osobama koje ručno pretražuju literaturu i drugim suradnicima Cochrane kolaboracije.

Aktivnost 3.1. Planirane, ciljane radionice za Cochrane autore

- Organiziranje i nuđenje radionica za autore različitih razina stručnosti (od početne do napredne) barem jednom godišnje.
- Organiziranje radionica za Cochrane autore u susjednim zemljama
- Izrada webinara za Cochrane autore na hrvatskom jeziku

Aktivnost 3.2. Povećanje broja autora u zemljama za koje je Ogranak referentni Cochrane entitet

- Nastaviti s mogućnošću izrade Cochrane sustavnog pregleda kao teme za doktorat na Medicinskom fakultetu u Splitu
- Aktivno uključiti predstavnike na lokacijama u pridobivanju autora obučavajući ih za prijenos znanja o Cochrane kolaboraciji i osiguravajući im generičke prezentacije
- Olakšati izobrazbu autora van Hrvatske u slučaju nedostatka lokalnih stručnjaka
- Održavati i ažurirati bazu podataka osoba u Hrvatskoj i regiji koji su zainteresirani ili već uključeni u aktivnosti HOTCC-a
- Kontaktirati odabrane pojedince; informirati ih o HOTCC inicijativi; sakupiti informacije o razini njihove uključenosti, iskustvu i znanju o Cochrane kolaboraciji.
- Pozvati potencijalne autore na godišnji Hrvatski Cochrane simpozij.
- Pružiti informacije o Cochrane kolaboraciji i mogućnostima uključivanja u rad Kolaboracije te olakšati predstavljanje relevantnim entitetima.
- Izdvojiti hrvatske autore sustavnih pregleda unutar i van Hrvatske te uz pomoć mreže u mjestima jugo-istočne Europe pružiti regionalnu podršku, mentorstvo i konzultantske usluge za podršku ovih preglednih članaka.

Aktivnost 3.3. Organizacija drugih tipova izobrazbe kako bi se ispunila očekivanja interesnih skupina i iskoristila stručnost Ogranka

- Nastava za studente diplomskih i poslijediplomskih studija o Medicini utemeljenoj na dokazima i korištenju *Cochrane knjižnice* na Medicinskom fakultetu u Splitu
- Organizirati godišnji Cochrane simpozij u suradnji sa svim entitetima uključenim u regionalnu suradnju s ciljem izobrazbe, informiranja i angažiranja svih interesnih skupina u Cochrane aktivnosti.

Cilj 4: Osigurati dugoročno (5 godina ili duže) održivo financiranje s ciljem održavanja i poboljšanja rada Ogranka.

Aktivnost 4.1.

- Ispitati mogućnosti financiranja na lokalnoj, nacionalnoj i regionalnoj razini

- Razmotriti zajedničke mogućnosti financiranja u suradnji s Talijanskim Cochrane centrom kroz zajedničke projekte / izvore financiranja

Cilj 5: Doprinijeti poboljšanju kvalitete Cochrane sustavnih pregleda izradom, podrškom ili promoviranjem metodološkog istraživanja

Aktivnost 5.1. Presentacija o metodama na konferencijama (u sustavnim pregledima, prijenosu znanja i izobrazbi)

- Provođenje istraživanja o izobrazbi, prijenosu znanja ili metodama sustavnih pregleda
- Predstavljanje rezultata istraživanja na Cochrane kolokviju u ili u obliku rada za Polugodišnji sastanak
- Predstavljanje rezultata istraživanja na drugim relevantnim konferencijama u regiji

Aktivnost 5.2. Aktivno sudjelovanje osoblja ogranka i HOTCC suradnika na projektima vezanim za metode u sustavnim pregledima (npr. u skupini Metode)

N/A

Cilj 6: Promicati dostupnost Cochrane knjižnice za zdravstvene profesionalce, pacijente i druge, primjerice nastojeći osigurati nacionalnu pretplatu i prijevode po potrebi.

Aktivnost 6.1. Dugoročni (5 godina ili više): dobiti nacionalni pristup za Hrvatsku

- Lobirati za besplatni nacionalni pristup *Cochrane knjižnici* u suradnji s konzorcijem interesnih skupina.

Aktivnost 6.2. Organizirati radionice o korištenju *Cochrane knjižnice* i/ili o tumačenju Cochrane sustavnih pregleda

- Nastaviti provoditi radionice za studente diplomskih i poslijediplomskih studija o korištenju *Cochrane knjižnice*
- Osmisliti radionice o tumačenju Cochrane sustavnih pregleda za studente diplomskih i poslijediplomskih studija i partnere

Aktivnost 6.3. Osigurati dostupnost i prijevod resursa o *Cochrane knjižnici* na mrežnoj stranici Centra/Ogranka

- Proširiti sadržaj o *Cochrane knjižnici* na HOTCC mrežnoj stranici
- Jednom godišnje ažurirati sadržaj o *Cochrane knjižnici* na HOTCC mrežnoj stranici

Aktivnost 6.4. Odgovarati na upite medija o Cochrane knjižnici i Cochrane sustavnim pregledima

- Odgovarati brzo i profesionalno na sve upite medija
- Sastaviti „paket za medije“ s osnovnim informacijama o Cochrane kolaboraciji

Cilj 7: Ručno pretražiti časopise iz područja zdravstva na hrvatskom jeziku i rezultate dostaviti Cochraneovoj bazi podataka o istraživanjima.

Aktivnost 7.1. Ručno pretražiti odabrane časopise, identificirati pokuse i postaviti na CENTRAL

- Identificirati znanstvene časopise objavljene na hrvatskom jeziku i sličnim slavenskim jezicima koji nisu indeksirani u Medlineu i drugim međunarodnim bibliografskim bazama podataka.
- Ručno pretražiti identificirane časopise i izraditi bazu podataka radova čiji naslov bi bio preveden na engleski jezik i postavljen na mrežnu stranicu Ogranka. Na taj način bi regionalna „siva“ literatura postala dostupna međunarodnoj znanstvenoj zajednici.
- Na zahtjev bi se moglo organizirati prevođenje čitavih članaka.
- Dogovoriti s koordinatorom za pretraživanje istraživanja / knjižničarom da se časopisi redovito pretražuju i objavljuju na stranicama.

Sve gore navedene aktivnosti HOTCC-a će također služiti kao sredstvo ocjene i praćenja napretka Ogranka. Uz godišnja izvješća o aktivnostima vezanim za izobrazbu, dvogodišnja izvješća o ključnim pokazateljima uspjeha će biti sastavljena i prosljeđena Cochrane kolaboraciji.

4. Ciljevi (kratkoročni i dugoročni)

Kratkoročni (2012-2014)

1. Osigurati prikladno skladišno mjesto i prostor za izlaganje Cochrane promotivnih materijala.
2. Imenovati koordinatora izobrazbe.
3. Organizirati izobrazbu za Cochrane autore.
4. Organizirati izobrazbu za vršitelje izobrazbe/predstavnike na lokacijama.
5. Imenovati nove članove Savjetodavnog odbora: predstavnika pacijenata, financijera i privatnog sektora.
6. Imenovati predsjednika Savjetodavnog odbora.
7. Organizirati godišnji susret Savjetodavnog tijela.
8. Uvesti predložak ugovora o suradnji za savjetodavni odbor.
9. Identificirati interesne skupine.
10. Udvostručiti broj partnerskih organizacija.
11. Uvesti predložak ugovora o suradnji za partnere.
12. Organizirati godišnji susret predstavnika interesnih skupina.
13. Tražiti financiranje za jačanje aktivnosti HOTCC.
14. Izlagati na 2 regionalne konferencije godišnje.
15. Sudjelovati u skupini Metode, prisustvovati jednom regionalnom sastanku u dvije godine
16. Pojačati suradnju s Talijanskim Cochrane centrom.

Dugoročni (2014-2016)

1. Osigurati ured za HOTCC.

2. Utrostručiti broj partnerskih organizacija.
3. Uključiti studente u rad HOTCC-a.
4. Osigurati financiranje za tekući rad HOTCC-a.
5. Proširiti hrvatske Cochrane aktivnosti na druge zemlje jugoistočne Europe.
6. Započeti novu skupinu za sustavni pregled ili djelovati kao satelit postojeće skupine.

Izlazni ciljevi (detaljnije u dijelu 3: ciljevi i aktivnosti)

Ishod	Pro 2012- Pro 2013	Pro 2013- Pro 2014	Pro 2014- Pro 2015	Pro 2015- Pro 2016
Osnovna izobrazba autora	1	1	1	1
Standardna izobrazba autora	1	1	1	1
Napredna izobrazba autora	1	1	1	1
Izobrazba autora – webinar		1		2
Napredna izobrazba autora – posebni tečaj (izobrazba vršitelja izobrazbe)		1		1
Radionice za korištenje znanja (na konferencijama)	3	4	5	6
Webinari za korištenje znanja				1
Nova partnerstva	4	2	2	2
Informativni sastanci korisnika	1	1	1	1
Nova aktivnost ili produkt prijenosa znanja	1		1	
Udruge pacijenata koje koriste sustavne preglede za identifikaciju neobrađenih istraživačkih pitanja	4	2	2	2
Korisnici znanja kao novi recenzenti Cochrane sustavnih pregleda		1		1
Novi sustavni pregledi	1	2	3	4

Održavanje financiranja i promicanje financijske stabilnosti

Prikupljanje sredstava će biti glavna i konstantna aktivnost HOTCC-a. Postoji nekoliko mogućnosti za Održavanje financiranja i promicanje financijske stabilnosti Ogranka. One uključuju nacionalne i međunarodne agencije za financiranje. HOTCC će pratiti natječaje i prilagoditi ovaj plan uvjetima agencija.

- *
 1. Puljak L, Rako D. Enhancing medical practice in Croatia through The Cochrane Collaboration. *Biochemia Medica* 2009;19(3):260-5

 2. Puljak L, Rako D. Practical advice for getting involved with The Cochrane Collaboration. *Pediatr Croat* 2010;54(1):7-9

 3. Balajic K, Barac-Latas V, Drenjancevic I, Ostojic M, Fabijanic D, Puljak L. Influence of a vertical subject on research in biomedicine and activities of The Cochrane Collaboration branch on medical students' knowledge and attitude toward evidence-based medicine. *Croat Med J.* 2012;53:367-73